

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
DOTYCZĄCY OLTARZA GŁÓWNEGO Z KOŚCIOŁA FILIALNEGO
PW. MATKI BOŻEJ RÓŻAŃCOWEJ W SZCZEPANOWIE

INFORMACJE O OBIEKCIE

Ołtarz główny z kościoła filialnego p.w. Matki Bożej Różańcowej w Szczepanowie należy do typu nowożytnych nastaw przyściennych o cechach stylowych I poł. XVIII w.

Ołtarz stanowi rozłożysta nastawa, zbudowana z ażurowego ornamentu akantowego. Na niej usytuowane są figury świętych. W centrum gotycka figura Madonny.

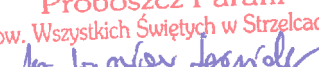
BUDOWA TECHNOLOGICZNA

Ołtarz jest konstrukcją drewnianą, pokrytą cienką warstwą zaprawy kredowo-klejowej, polichromowaną, a w partiach ornamentalnych złożoną i srebrzoną w technice klejowej, na podkładzie z czerwonego i czarnego pulmentu. Dekoracja struktury jak i dekoracji rzeźbiarskiej tożsama (prawdopodobnie technika chipolin).

KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
mgr Marcin Furykiewicz
51-602 Wrocław, al. Kochanowskiego 22B
NIP DYPI OMU ASP KRAKÓW 4520

PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA
pw. Wszystkich Świętych
58-124 Marcinowice, Strzelce 53
tel. 782 558 007
NIP 8842496951 • Regon 040079424

**ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM**
13. 01. 2023

Proboszcz Parafii
pw. Wszystkich Świętych w Strzelcach

ks. Jarosław Leśniak

STRATYGRAFIA WSTĘPNA OLTARZA

Nr w.	Oznaczenie graficzne	Charakterystyka Warstwy	Faza Chronolog.	Datowanie
1		Warstwa złotołu	III	?
2		Warstwa przemalowania		
3		Warstwa przemalowania	II	?
5		Złoto płatkowe	I	
6		Warstwa pulmentów		
7		Warstwa malarska		
8		Zaprawa kredowo-klejowa		
9		Drewno struktury i dekoracji rzeźbiarskiej		

Opis warstw:

- 1; warstwa złotołu pokrywająca w całości oryginalne złocenia
- 2; warstwa olejnego przemalowania
- 3; warstwa przemalowania
- 4; warstwa przemalowania rzeźby figuralnej
- 8; złoto płatkowe
- 9; warstwa pulmentów (czarne, czerwone)
- 10; warstwa malarska oryginalna
- 11; warstwa zaprawy (chinolin)
- 12; drewno struktury i dekoracji rzeźbiarskiej (iglaste, liściaste)

PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA
pw. Wszystkich Świętych
58-124 Marcinowice, Strzelce 53
tel. 782 558 007
NIP 8842496951 • Regon 040079424

**ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM**

13. 01. 2023

Proboszcz Parafii
pw. Wszystkich Świętych w Strzelcach
K. Jarosław Leśniak
ks. Jarosław Leśniak

STAN ZACHOWANIA

Ołtarz zachowany jest w złym stanie. Znacznie osłabiona została wytrzymałość mechaniczna drewna. Szczególnie w dolnych partiach widoczne są ślady działania drewnojadów. Drewno jest miękkie i kruszy się. Słupy podtrzymujące konstrukcję są znacznie osłabione. Widoczne są spękania dekoracji rzeźbiarskiej oraz liczne, drobne ubytki formy (detale ornamentu akantowego, rzeźby figuralnej- palce fałdy szat etc.)

Największego uszczerbku doznała estetyka obiektu. Przyczyniły się do tego warstwy grubych przemaalowań, położonych bez uprzedniego przygotowania i wyrównania podłoża. Farba częściowo unieczytelnia rysunek detalu rzeźbiarskiego, kładąc się nierównomierną, nadmiernie błyszczącą warstwą. Przez te „zabiegi” obiekt stracił swój plastyczny wyraz, zmieniając pierwotnie zamierzenie estetyczne. Warstwy niedbale położonych, licznych przemaalowań uniemożliwiają ocenę stanu zachowania zaprawy. Oryginalne złocenia są przetarte i zmatowiałe, w całości pokryte wtórną pozłotą lub przemaalowaniem olejnym.

ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Generalnym założeniem jest przeprowadzenie niezwłocznie konserwacji technicznej i estetycznej ołtarza; zatrzymanie procesu postępującej degradacji drewnianego podłoża oraz próba przywrócenia obiektowi jego pierwotnego, estetycznego wyrazu. Obiekt zostanie oczyszczony, pozbawiony przemaalowań i efektów wtórnych ingerencji.

Wykonana zostanie impregnacja strukturalna z jednoczesnym zabezpieczeniem przeciw owadzim szkodnikom drewna a ubytki dekoracji rzeźbiarskiej zostaną uzupełnione. Ewentualne odspojenia warstwy zaprawy zostaną podklejone, a ubytki uzupełnione wraz z uzupełnieniem warstwy złocień, dostosowanych estetycznie do dobrze zachowanych partii oryginalnych.

Ubytki warstwy malarskiej zostaną uzupełnione metodą naśladowczą. Warstwa malarska wypunktowana zostanie metodą naśladowczą z końcowym zabezpieczeniem warstwą werniksu żywicznego.

PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA
pw. Wszystkich Świętych
58-124 Marcinowice, Strzelce 53
tel. 782 558 007
NIP 8842496951 • Regon 040079424

**ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM**
13. 01. 2023

Proboszcz Parafii
pw. Wszystkich Świętych w Strzelcach
K. Jarosław Leśniak
ks. Jarosław Leśniak

PROPONOWANE POSTĘPOWANIE

STRUKTURA I DEKORACJA RZEŹBIARSKA I RZEŹBA FIGURALNA

- demontaż obiektu i przewiezienie do pracowni
- oczyszczenie wstępne z luźnych nawarstwień, kurzu, brudu etc. (miękkie pędzle szczeciniowe)
- wykonanie badań stratygraficznych i laboratoryjnych w celu identyfikacji warstw pierwotnych
- usunięcie warstwy przemalowania oraz wtórnej pozłoty mechanicznie i chemicznie – (środki wyselekcjonowane w drodze prób technologicznych)
- usunięcie warstwy szelaku lub lakieru syntetycznego
- zabezpieczenie i podklejenie odspojonych elementów dekoracji (klej glutynowy)
- wzmocnienie struktury drewna przez impregnację oraz zabezpieczenie przed owadźmi szkodnikami drewna (Paraloid B 72 lub Hekol I-50 w ksylenie z dodatkiem środka owadobójczego)
- oczyszczenie powierzchni z nadmiaru impregnatu (rozpuszczalniki organiczne)
- sklejenie spękań (klej glutynowy) i dorzeźbienie brakujących elementów dekoracji snycerskiej
- uzupełnienie ubytków zaprawy kredowo-klejowej i opracowanie jej powierzchni (zaprawa kredowo-klejowa)
- uzupełnienie warstwy pulmentów pod złocenia
- uaktywnienie oryginalnych pulmentów przez zastosowanie właściwych warunków wilgotnościowych (reaktywacja zachowanych złocień)
- uzupełnienia złocień i srebrzeń dostosowane estetycznie do dobrze zachowanych partii oryginału (srebro, złoto płatkowe i proszkowe-technika klejowa z uwzględnieniem partii polerowanych i matowych)
- uzupełnienia ubytków warstwy malarskiej-punktowanie scalające metodą naśladowczą
- rekonstrukcja techniki chipolin
- wykonanie dokumentacji konserwatorskiej

PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA
pw. Wszystkich Świętych
58-124 Marcinowice, Strzelce 53
tel. 782 558 007
NIP 8842496951 • Regon 040079424

**ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM**

13. 01. 2023

Marcin Furiykiewicz
KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI

4 | strona

mgr. Marcin Furiykiewicz
51-602 Wrocław, al. Kochanowskiego 22B
NR DYPLOMU ASP KRAKÓW 4820

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
we Wrocławiu
DELEGATURA w WALBRZYCHU
58-300 Walbrzych, ul. Zamkowa 3
tel. 74 842-64-15, fax 74 842-68-60

Załącznik nr.....

do decyzji nr.....

10.01/2023 z dnia 21.12.2023
1001

Proboszcz Parafii
pw. Wszystkich Świętych w Strzelcach
Krzysztof Janusz
ks. Jarosław Leśniak